

[Jeppesen (Drusebjerg).]

Endelig vil det største Landbrug faa en betydelig Skattelettelse, hvis Lovforslaget gennemføres.

Nu hørte vi ganske vist, at det ærede 14de Medlem for 5te Kreds (Bækgaard) for et Øjeblik siden sagde, at der vilde blive Skattelettelse for alle, hvis dette Lovforslag blev gennemført. Det kan jeg ikke rigtig forstaa, og navnlig kan jeg ikke forstaa det, for saa vidt angaar de smaa Landbrugere, thi hvis man skal undersøge dette Forhold rigtigt, er det vist ikke nok at kaste Blikket tilbage paa den Tid, der er gaaet, men det vil blive nødvendigt at se fremad og undersøge Forholdene, som de ligger i Øjeblikket. Gør man det, vil det ikke kunne nægtes — jeg antager, at ogsaa det ærede Medlem har haft Lejlighed til at kige lidt bag Kulisserne og se, hvorledes Skatteindtægtsangivelserne er for det forløbne Aar —, at det er de smaa Brug, der hidtil har klarer sig bedst, idet de dog har *noget* Indtægt. Derimod tror jeg nok, at de allerstørste Brug — det gælder baade paa Øerne og i Jylland — slet intet Overskud har. Men naar Forholdet er dette, kan jeg ikke forstaa, at de, som ingen Indtægt har, og som yderligere faar lettet Skatten paa den faste Ejendom med $\frac{2}{3}$, skulde komme til at betale mere i Skat. Det er maaske en Mangel ved min Opfattelsesevne, men jeg beder i saa Fald det ærede Medlem undskylde mig. Naar det mindre Landbrug har *noget* Indtægt — og man maa i denne Forbindelse huske paa, at Skatteprocenterne vil stige mægtigt —, vil de smaa Brug sikkert faa en betydelig Forhøjelse. Dette vil utvivlsomt blive Virkningen af Lovforslagets Gennemførelse.

Jeg nævnte ved første Behandling, at der maaske kunde forhandles om en midlertidig og delvis Nedsættelse af de faste Ejendomsskatter, men der har desværre ikke været Ørenlyd hos Flertallet for denne Tanke. Det er stadig blevet hævdet, at denne Tanke ikke interesserede, hvis man ikke kunde komme til en permanent Nedsættelse, ikke alene for det kriseramte Landbrug, men for hele Landbruget. Dette forstaaer jeg ikke, og navnlig forstaaer jeg ikke, at Venstre, der har været med til sammen med Socialdemokrater og Radikale at bygge den Skatteordning op, vi har i Øjeblikket, ikke kan gaa med til at bruge denne Skatteordning, for saa vidt vi indenfor en rimelig Tid atter kan komme ind i normale Forhold, hvor der kan lægges normale Skattebyrder paa Landbruget som paa alle andre Grundbesiddere.

Ud fra denne Betragtning vilde jeg

finde det rimeligt at gennemføre forskellige Lempelser, saa længe Krisen staar paa, men at man, naar normale Forhold atter kommer til Stede, genindfører de Skattebyrder, som Lovgivningen nu en Gang har lagt paa Grundbesidderne her i Landet. Denne Tankegang har Venstre imidlertid været ganske døv overfor. Venstre er nu naaet dertil, at det mener, at det konservative Folkepartis Stilling i dette Skattespørgsmaal har været den rigtige, saa at altsaa det Grundlag, vor Skatteordning hviler paa, er urigtigt. Jeg beklager denne Vending, fordi jeg tror, at det i det lange Løb vil føre til Ulykke for det danske Landbrug, hvis man gaar den Vej, som Flertalspartierne foreslaar. Jeg tror ikke, at det vil gavne Landbruget som Erhverv det allermindste, naar man foretager Skatteomlægninger af denne Art. Det vil gavne den enkelte, som staar for at skulle sælge sin Ejendom. For en stor Godsbesidder vil det maaske komme til at betyde, at han kan faa 50 000 Kr. mere for sin Ejendom, for en Gaardmand vil det maaske komme til at betyde, at han kan faa 5 000 Kr. mere for sit Brug, hvis han vil sælge det, men den, der kommer efter, vil være stillet nøjagtig paa samme Maade igen; altsaa den Lettelse, man har givet, har den første Besidder taget, og saa er Landbruget som Erhverv betragtet lige vidt, hvis dette gentager sig ud over hele Linien. Hvis man ikke sælger, er der altsaa en Mulighed for, at man yderligere kan prioritere sin Ejendom, yderligere sætte Forrentningsbyrden op og tage den Fordel, som flyder deraf i Øjeblikket, men det vil i det lange Løb betyde, at det bliver et yderligere gældbundet Landbrug, der fremgaar af en saadan Reforms Gennemførelse.

Jeg skal slutte disse Betragtninger med at anbefale mine Partifæller at stemme imod de to foreliggende Lovforslag.

Blang: Jeg kunde have ønsket, at der havde foreligget nærmere Oplysninger om dette Lovforslags Virkninger for det Amt; jeg har den Ære at repræsentere i det høje Ting. Det er en kendt Sag, at Bornholm paa mange Omraader indtager en Særstilling overfor de almindelige danske Amter. Vi har f. Eks. den Særordning derovre, at vore Købstæder bidrager til Amtets Økonomi, vore Sygehusforhold derovre er af en særlig Beskaffenhed, og naar man ser hen til dette Lovforslag, kan man ikke lade ude af Betragtning, at vi i Øjeblikket paa Bornholm baade i Amtskommunen og i Sognekommunerne beskatter de faste Ejendomme med overordentlig høje Promiller.